

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 czerwca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy B. S. prawa do emerytury. Organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu. W tym zakresie uznał jedynie 6 lat 8 miesięcy i 16 dni. Nie uznano do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Spółdzielni Budownictwa (...) w B.:

- od 12.05.1978 do 03.05.1987 na stanowisku „kierowcy”, gdyż z całej przedłożonej dokumentacji zastępczej nie wynikało by wnioskodawca był kierowcą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony

- od 01.06.1992 do 31.07.1992 na stanowisku „dozorca – portier”.

Organ rentowy wskazał, iż stanowiska „kierowca” i „dozorca – portier” nie zostały wykazane w Zarządzeniu Resortowym Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

Jako zatrudnienia w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze nie uznano też zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od 01.08.1992 do 31.08.1996 oraz w zakładzie (...) od 01.09. (...) do 31.01.1998, gdyż wnioskodawca nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a złożona dokumentacja nie potwierdza zatrudnienia na stanowiskach zaliczonych do pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca przedłożył jedynie świadectwa pracy i umowy o pracę, na których wskazano łącznie trzy stanowiska pracy jednakże ich treść uniemożliwia ustalenie, w jakim okresie i na jakim stanowisku wnioskodawca pracował.

/ decyzja k.65 akt ZUS/

Wnioskodawca uznał powyższą decyzję za krzywdzącą i w dniu 22 czerwca 2016 roku złożył odwołanie, w którym wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji

/ odwołanie k.2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 13 lipca 2016 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w uzasadnieniu decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k 3/.

Pismem procesowym z dnia 8 sierpnia 2016 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie, domagając się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze, okresu zatrudnienia od 12.05.1978 do 03.05.1987 w Spółdzielni Budownictwa (...) w B., podczas którego wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Celem wykazania powyższego wnioskodawca złożył 2 fotografie, książeczkę kierowcy i wniósł o przesłuchanie 2 świadków co do tych okoliczności.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. S. urodził się w dniu (...). W dniu 27 maja 2016 roku złożył wniosek o emeryturę

/ wniosek k.1 – 4 akt ZUS /.

Wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni Budownictwa (...) w B.: od 12.05.1978 do 31.07.1992 roku

/bezporne; świadectwo pracy k. 16 akt ZUS, świadectwo pracy, umowa o pracę, angaże - akta osobowe k. 25-48 v.; świadectwo pracy, umowa o pracę, angaże, umowa w przedmiocie odbycia kursu maszynisty żurawia k 17 -25 akt ZUS /

W tym okresie zatrudnienia wnioskodawca zajmował następujące stanowiska:

- od 12.05.1978 do 03.05.1987 - „kierowcy”,

- od 04.05.1987 do 31.05.1992 - „maszynisty żurawia samojezdnego kołowego”

- od 01.06.1992 do 31.07.1992 - „dozorca –portier”.

/świadectwo pracy, umowa o pracę, angaże - akta osobowe k. 25-48 v.; świadectwo pracy, umowa o pracę, angaże, umowa w przedmiocie odbycia kursu maszynisty żurawia k 17 -25 akt ZUS /

B. S. posiada prawo jazdy kategorii C, BE, CE od 21 marca 1978 r.

/zeznania wnioskodawcy, nagranie z rozprawy z dnia 13 października 2016 r. 00:09:25 -00:09:55, protokół z rozprawy k. 52 odwrót, książeczka kierowcy k. 21 i 16 i 16v. akt ZUS/.

W okresie zatrudnienia na stanowisku kierowcy w Spółdzielni Budownictwa (...) w B. wnioskodawca był kierowcą transportu ciężkiego. Czasami Spółdzielnia go wynajmowała i wtedy jeździł z transportem także dla innych firm np. Odlewni (...). Dostarczał materiały na budowy, piasek, cement, wapno, cegły, pustaki. Woził też węgiel. Wskazany materiał odbierał z różnych miejsc Polski, cementowni, żwirowni, hurtowni budowlanych i dowoził go na konkretne budowy Spółdzielni. Inni pracownicy dokonywali załadunku i rozładunku. Wnioskodawca jeździł S. 200 z przyczepą – 6,5 t, przyczepa 6 t. Nie jeździł innymi mniejszymi samochodami. Pracę w powyższych warunkach wykonywał aż do uzyskania uprawnień na operatora dźwigów tj. do maja 1987 r.

/zeznania wnioskodawcy, nagranie z rozprawy z dnia 13 października 2016 r. 00:02:24 -00:09:25 i 00:09:55 – 00:12:41, protokół z rozprawy k. 52 odwrót; zeznania świadka K. C. nagranie z rozprawy z dnia 13 października 2016 r. 00:16:04 -00:19:45, protokół z rozprawy k. 52 odwrót, zeznania świadka J. S. nagranie z rozprawy z dnia 13 października 2016 r. 00:19:45 -00:25:04, protokół z rozprawy k. 52 odwrót i k. 53/.

Za okres zatrudnienia w Spółdzielni Budownictwa (...) w B. pracodawca wydał wnioskodawcy świadectwo pracy z wyszczególnieniem zajmowanych przez niego stanowisk, jednakże bez wskazania wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

/ świadectwo pracy k. 16 akt ZUS/ .

Sporną decyzją z dnia 15 czerwca 2016 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił B. S. prawa do emerytury.

/ decyzja k.34 akt ZUS/

Wnioskodawca ma łącznie na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 lat i 6 dni okresów podlegania ubezpieczeniu, w tym 3 miesiące 3 dni okresów nieskładkowych oraz 24 lata i 9 miesięcy okresów składkowych. Niekwestionowany przez organ rentowy staż zatrudnienia w szczególnych warunkach/ charakterze wynosi 6 lat, 8 miesięcy i 16 dni.

/okoliczność bezsporna /

Wnioskodawca w chwili obecnej nie jest zatrudniony i nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/okoliczność bezsporna /

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy i świadków, które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz 748 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 27 w/w ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie następujące warunki: osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat (dla mężczyzn), oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat (dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 w/w ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok SN z 15.12.1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok SN z 15.11.2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W myśl art. 46 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

Jeżeli ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1, nie zawrze umowy o przystąpieniu do otwartego funduszu emerytalnego w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r., uważa się, że ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (ust. 2).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe, co do wieku, lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie należy również do OFE. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek, co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymieniona w dziale VIII w Transporcie i Łączności poz. 2 praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów - jest pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stosownie do § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl § 2 ust. 2 okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód dokumentów oraz z zeznań wnioskodawcy i świadków.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że skarżący nie udowodnił okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych, gdyż złożone przez niego za sporny okres zatrudnienia świadectwo pracy i pozostała dokumentacja nie wskazują, iż w okresie od 12.05.1978 do 03.05.1987 r. wnioskodawca był kierowcą samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Powyższe nie zasługuje na uwzględnienie. Jak wynika bowiem ze zgromadzonego materiału dowodowego, przez cały wskazany okres sporny wnioskodawca wykonywał obowiązki kierowcy samochodów ciężarowych. Wnioskodawca jeździł S. 200 z przyczepą – 6,5 t. i przyczepą 6 t. W ramach swych podstawowych obowiązków stale w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się pracami transportowymi. Na polecenie przełożonych dostarczał materiał na budowy, piasek, cement, wapno, cegły, pustaki. Wskazany materiał odbierał z różnych miejsc Polski, cementowni, żwirowni, hurtowni budowlanych i dowoził go na konkretne budowy Spółdzielni. Inni pracownicy dokonywali załadunku i rozładunku. Wnioskodawca nie jeździł innymi mniejszymi samochodami. Pracę w powyższych warunkach wykonywał aż do uzyskania uprawnień na operatora dźwigów tj. do maja 1987 r. Powyższe nie wynika jedynie z twierdzeń wnioskodawcy, lecz jest w całości potwierdzone spójnymi zeznaniami świadków zatrudnionych w podobnym okresie co powód na stanowisku kierownika budowy – świadek K. C. oraz pracownika księgowości – J.

S.. A zatem skarżący niewątpliwie pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony,

W związku z powyższym, stwierdzić należy, iż ubezpieczony wykazał, iż pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zaliczanym do stanowisk wymienionych w dziale VIII poz. 2 cytowanego wykazu A załącznika do rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 roku. Tym samym okres zatrudnienia od 12.05.1978 do 03.05.1987 r. czyli 8 lat 11 miesięcy i 23 dni w charakterze kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony był okresem zatrudnienia w szczególnym charakterze. Już tylko ten okres jest wystarczający do uznania, że wnioskodawca spełnił warunki do przyznania mu prawa do emerytury. Organ rentowy uwzględnił bowiem skarżącemu do pracy w warunkach szczególnych 6 lat, 8 miesięcy i 16 dni, co łącznie z okresem pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony, daje łącznie 15 lat 8 miesięcy i 9 dni pracy w warunkach szczególnych.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył wniosek w dniu 27 maja 2016 roku, urodził się w dniu (...), a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 1 maja 2016 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

J.L.